

11. stáció – Jézust a keresztre szegezik

A Golgotára vezető út véget ért. Már nem Jézus hordozza a keresztet, hanem a keresztt hordozza őt.

Jézus háromszor esett el a keresztt súlya alatt, a keresztt meg büszkén viseli Jézus súlyát. Jézus szenvedésviselése minta mindannyiunk számára ahhoz, hogy elviseljünk szenvedéseinket. Az, hogy a szenvedést méltón viseljünk, nem jelenti azt, hogy vágyjuk azt, vagy hogy nem küzdünk ellene.

De a szenvedés kérdése nem ilyen egyszerű. Azt is meg kell kérdeznünk, hogy miért szenvedett ő, és miért szenvedünk mi. Hiszen az emberi szenvedést értéknek, „szent cselekedetnek” beállítani nagyon távol áll Jézus tanításától. Ő a szenvedést megszüntetni jött, szóval és tanítással, szemléletformálással. János evangéliumában azt mondja: „Azért jöttem, hogy életük legyen, és bőségben legyen” (10,10). Azért jött, hogy beteljesüljön az izajási álom, az Isten Országá. A szenvedés nem az Isten útja, inkább annak biztos jele, hogy még sokat kell tanulnunk az Isten útjáról.

Hogy mi az érték a szeretet világából jött Istennek és az oda igyekvő embernek, teljesen egyértelmű: a szerető, szolgáló élet. A mátéi ítéletablóban nem azt kérdezi Isten, hogy szenvedtél-e, hanem azt, hogy szeretted-e! És milyen fokon?

És aki szeret, az boldognak, egészségesnek, kiteljesedettnek akarja látni a másikat. És nemcsak a családját, gyermekeit, rokonait, hanem távolabbra is néz, hiszen koncentrikus körökben van körülöttünk az egész világmindenség. Persze ezt ilyen formában kevesen érzik át, nem jellemző az emberre, hogy emberiségmértékben gondolkodik. És aki bizonyos fokon túl, mondjuk így, hősiiesen vagy jézusi módon szeret, például szereti az ellenségét, az kiterjeszti osztozását a közvetlen környezetén túlra, óhatatlanul is valakiknek elleneségévé válik. Miért?

Mert az emberben vagy egy csodálatos képesség, amit egy Ady-vers úgy fejez ki, hogy „érezik titkon”. Az

ember érzi titkon, a lelkiismerete megszólalásakor, hogy mi a helyes. De aztán megmagyarázza magának, hogy mégsem az a helyes, hanem az, amit ő gondol és tesz. És ellenségévé válik az, akinek élete és példája erre figyelmezteti, hát még ha az illető beszél is róla, és szembesíti vele a környezetét. És Jézus ilyen volt. Ő szeretett, és példáját adta a szeretetének, és arra buzdított mindenkit, hogy szeressen ő is, mert szeretni jó, emberhez méltó. Sőt igazán csak az méltó az emberhez. És rámutatott arra is, hogy sokszor az igaznak vélt istenkép az akadályozója annak, hogy az ember szeressen. Na, ez már végképp botrány volt a tanításában. És amikor mindezt elmondta, és megélt – olvassuk az írásokban –, már a kezdetektől fogva tanakodtak, „hogyan veszejthessék el őt” (Mk 3,6). És megindul az a hároméves „bujócska” Izrael és Szamária országútjain és városáiban, aminek a vége a mostani emlékezésünk: Jézus keresztútja.

A szenvedésnek csak az adhat értelmet, ha a szeretetünk következménye a szenvedésünk, és Jézus példája abban segít, hogy ezt méltósággal viseljünk. Jézus a maga határok nélküli szeretete miatt szenvedett.

Viszont az emberi szenvedés – a legtöbbször – nem a szeretetünk következménye, hanem annak, hogy nem szeretünk. Nem szeretjük, vagy nem jól szeretjük önmagunkat, a mieinket, tágabb környezetünket, nem állunk be a jézusi egyetemes szeretet sodrába. És minket sem szeretnek jól, nem úgy szeretnek, ahogyan azt vágyunk. Szünetünk legtöbbször nem a szeretetből, hanem magunk és mások szeretetének hiányából következnek.

Nem szeretjük, vagy rosszul szeretjük önmagunkat – és betegek leszünk, depressziósok, rákosok: testünk produkálja a szeretethiány betegségeit. Nem szeretjük, vagy rosszul szeretjük a családjunkat – és magányosak leszünk. Nem szeretjük, vagy rosszul szeretjük a környezetün-

ket – és félelemben kell élnünk. Nem gondolkodunk világméretű szeretetben és osztozásban – és itt vannak a nyakunkon a válságok, a környezet rombolása, az éghajlatváltozás, a szűkülő erőforrások.

Szünetünk vannak, sőt egyre nagyobbak lesznek. Egyre nyilvánvalóbb, hogy a nem-szeretésünk okozza a szünetünk. Ezért az ember szünetünk – a legtöbbször – szeretetének vagy mások szeretetének hiányából fakad. Persze ne legyünk igazságtalanok. Fogyatékossággal élők, szerencsétlenségek áldozatai, nagy betegek is élnek itt körülöttünk, és kihívást jelentenek szeretetünk számára. Jézusnak az odahajló, méricskélés nélküli szeretésre adott példáját kell itt követnünk. De ők megfogalmazzák a miérteket is, és talán mi is: „Hogyha van Isten, miért nem vet véget a szünetnek?”

Ez a kérdés végigkíséri az emberi és minden család történetét. És vannak olyan helyzetek – beteg szünetek, ártatlanok szünetek –, amelyeknek az okát csak az örök élet távlatából lehet szemlélni. Ha nem tudunk is erre a kérdésre emberi ésszel válaszolni, de Jézus tanítását szemlélve mondhatjuk, hogy ő véget vetett a szünetnek. Eszközöket adott, de mi nem alkalmazzuk az ő eszközeit. Szempontokat adott, de nem tettük magunkévá a szempontjait. Használati utasítást adott az élethez, de nem akarjuk megérteni. Ha becsületesek vagyunk, nem tehetünk Istennek szemrehányást.

Itt és most – ennél a stációnál – halljuk a kalapács tompa ütését, ahogy a húsba mélyed a szeg. És együtt vagyunk a szenvedő Jézussal. Ő azonban azt várja tőlünk, hogy legyünk éberek azon ütések hangjára is, amelyekkel ma feszítjük keresztre egymást, vagy valakik keresztre feszítenek másokat. Azért, mert nem a szeretet útján járnak.

Garay András